

MØTE MED DEN NYE ELEVEN

Hvordan får hver enkelt et tilbud som passer for dem?

I Dissimilis får vi stadig nye henvendelser fra mennesker som ønsker å benytte seg av et tilbud hos oss. Det kan være elever som tar kontakt på eget initiativ, eller foreldre og pårørende som tar kontakt på vegne av eleven. De har gjerne hørt om oss i sosiale medier eller via bekjenskaper, og det er ikke alltid at de har et klart bilde av hva vi tilbyr.

Tekst: **LARS TINGELSTAD** Foto: **STURE VAREIDE**

Vi trenger også å bli kjent med de som har tatt kontakt, og på bakgrunn av dette ønsker vi alltid å møte eleven for en uformell prøvetime.

Her kommer noen tanker rundt hvordan man kan finne et undervisningsopplegg som setter eleven i sentrum, og som skaper mulighet for vekst og mestring.

MED UTGANGSPUNKT I ELEVEN'S PREFERANSER

Det er viktig for oss å starte der eleven er. For oss som arbeider med musikk, er det naturlig å starte med å spørre om hva slags type musikk eleven liker. Hva hører hun på akkurat nå? Hvilke instrumenter har han prøvd? I tillegg kan det være re-

levant å spørre om hva eleven drømmer om, eller hva han ønsker å bruke musikken til. Noen ønsker kanskje nye medier å uttrykke seg gjennom, fordi de føler at det er vanskelig å bli sett og hørt på andre arenaer. Andre drømmer om å lære et nytt instrument, eller å spille i band.

I noen tilfeller møter man elever som ikke har språk, og da må man kommunisere på andre måter. Kroppsspråk, blikk, tegn og lyder – ofte vil man helt intuitivt bli kreativ i møte med mennesker som kommuniserer på mindre tradisjonelle måter. Spør gjerne de pårørende om råd for å kommunisere med eleven, og om hva de ulike responsene betyr. Det er tross alt de som kjenner eleven best.

FORVENTNINGER

Det er viktig å gi elevene og de pårørende et bilde av hva vi kan tilby, og å ha en dialog om deres ønsker og mål. Kanskje vil instruktøren legge opp timen på en bestemt måte dersom de pårørende for eksempel har ytret et ønske om at eleven skal utvikle motorikk og språk. For noen er det viktigste å oppleve samspill og mestring i en gruppesituasjon, og andre har et ønske om å forbedre instrumentferdighetene. Mange kommer uten andre mål enn å ha det gøy med musikk.

Instruktøren vil strukturere timen litt ulikt ut ifra hva som er undervisningsmål, og vi oppfordrer til å ha en dialog om dette med eleven eller de pårørende. Her kan instruktøren gjerne reflektere litt rundt sitt eget ansvar for timen: pårørendes ønsker og mål er viktige, og det er de som kjenner eleven best. Like viktig er det at instruktøren kjenner sin rolle som ansvarlig for timens struktur og innhold, hvor det er hun som til syvende og sist tar avgjørelsene. Instruktøren kan gjerne informere om at hun har valgt å legge opp en time på en bestemt måte. Ved å forklare det man gjør kan man skape ro i undervisningssituasjonen.

Noen ganger opplever vi at det er en dissonans mellom det de pårørende ønsker, og det vi tror eleven har en forutsetning for å mestre. Dette er også en god grunn for å bruke litt tid på forventningsavklaring sammen med eleven og de pårørende i starten. Vi prioriterer ofte en samtale hvor vi kan få snakket litt om dette; alle elever kan kanskje ikke spille Mozart, men alle kan oppleve glede gjennom musikken dersom man finner en god balanse mellom utfordring og mestring.

I samtale med de pårørende kan det også være nyttig å nevne litt om timens struktur. Hos oss i Dissimilis har vi ofte

en tydelig ramme på timen, med blant annet «Hei»- og «ha-det-sanger». Vi opplever at det er nyttig for pårørende og elever å vite hva hensikten bak dette er: at vi ser at det skaper trygghet hos mange, og at det også er en mulighet til å se og anerkjenne alle deltagerne som deltar på timen.

HVOR SKAL MAN BEGYNNE?

Noen elever kommer til første time med en klar formening om hva de ønsker å spille eller synge, mens andre kommer uten noen forventninger. Så hvor skal man begynne?

Vi starter gjerne med en prøvetime i Dissimilis. På den måten blir det lettere å hjelpe elevene inn på et spor som gir dem muligheten til å skinne. Ofte tar vi utgangspunkt i noe eleven kan, og bygger stein for stein videre derfra. Hvis eleven for eksempel har en veldig god grunnrytme (altså evnen til å holde jevn puls), så kan det kanskje passe å spille trommer eller perkusjon. Da starter vi gjerne med én tromme, og bygger på med andre elementer etter hvert som eleven utvikler seg. Man trenger heller ikke å låse seg til ett instrument før man har prøvd litt forskjellig, og vi prøver gjerne ut ulike muligheter på hvert instrument. Hvordan fungerer det å spille på en gitar med én

streng? Eller skal vi stemme gitaren i en akkord (og kun gjøre anslag med høyre hånd)? Tilsvarende muligheter har man på piano, bass, osv. Her er det bare fantasien som setter grenser.

Et viktig poeng med dette er å tenke ressursorientert – vi har et fokus på mulighetene framfor begrensningene. Dette fordrer at instruktøren har en kreativ og åpen holdning mot eleven, og kanskje må hun også omdefinere hvordan hun tenker på musikk. For musikk kan være så mye mer enn det som er knyttet til «tradisjonell» musikkprestasjon, altså gode tekniske ferdigheter, presisjon, og noe man kan lytte til fra en scene. Musikk er også samhandling, herming, turtaking, klapring, motorikk, lek, og humor, for å nevne noe. Man kan godt ha som mål å fremføre noe på en scene, men kanskje det første steget på veien dit kan være å speile hverandre, eller kanskje bare å produsere lyder sammen på et øvingsrom. Ved å tenke på musikk på denne måten åpner det opp for et helt nytt univers, og det vil gjøre at flere kan delta og være med på å skape noe.

ENKELTUNDERVISNING ELLER GRUPPEUNDERVISNING?

På et tidspunkt må man også ta stilling til om eleven skal inn i en gruppe eller ikke. Igjen er det avhengig av hvor eleven er. Noen trenger tid alene med en instruktør, mens andre kan vokse i en gruppe hvor de kan øve på samhandling og samspill. Det kan i alle tilfeller være fint å bli godt kjent med eleven. På den måten blir man sikker på at man finner en gruppe som er en bra «match», både med tanke på musikalske parametere som teknikk, vanskelighetsgrad og sjanger, men også på et relasjonelt plan. Vi ser at vi har større forutsetninger for å lykkes med å sette sammen gode grupper (altså grupper hvor alle elevenes behov blir ivaretatt) når vi kjenner elevene godt fra før.

EN KORT OPPSUMMERING

Sørg for å bli godt kjent med eleven. Hvem er personen, og hva vil han med musikken? Vær tydelig på hva vi kan tilby, og hva vi ønsker å bidra med. En nøkkel til god undervisning er et godt samarbeid med elevene og de pårørende, noe vi kan oppnå gjennom kommunikasjon og tilstedeværelse. Ha fokus på elevens ressurser og muligheter, og utfordre deg selv til å tenke «utenfor boksen». Husk at det finnes noe for alle!

Man kan godt ha som mål å fremføre noe på en scene, men kanskje det første steget på veien dit kan være å speile hverandre, eller kanskje bare å produsere lyder sammen på et øvingsrom.

